

Csillebérci úttörő

ORGONÁK „VIRÁGZÁS” ELŐTT

Baudentisztl Ferenc

Csillebérc. Budapest ezen városrésze elsősorban a Gyermekek- és Ifjúsági Központtól, valamint a kísérleti atomreaktort is működtető MTA Központi Fizikai Kutatóintézetéről ismert. Utóbbi telephelyen – az egykori karbantartó műhely helyén – működik a Bánáti Belsőépítész Stúdió (www.banatistudio.hu), amely egyedi munkák tervezésére és kivitelezésére szakosodott. A tulajdonossal folytatott beszélgetésből kiderült: a faipari technikusként végzett szakember precizitása átlag feletti, a kitartása példáulértékű – a kedvenc hangszere pedig az orgona.

Bánáti Mártonról az ember azt gondolná, hogy – miután édesapja, Bánáti János neves és elismert belsőépítész – magától értetődő volt a pályaválasztása. S bár végül valóban a Kozma Lajos Faipari Szakközépiskolában folytatta tanulmányait, 14 évesen még a barátok továbbtanulási szándékát vélte elsődlegesen fontosnak, így aztán többek között kereskedelmi iskolát is megjelölt a jelentkezési lapon. – Miután oda szerencsére nem vettek fel, a szüleim azt javasolták, hogy próbáljam meg az asztalosságot – mondja mosolyogva Márton, aki a nyári szünetekben gyakran segédkezett édesapjának. – A szakem-

berek szerint az asztalos szerszámok eleve jól álltak a kezemben, meg aztán tetszett is, hogy fából kétkezi munkával mi mindent el lehet készíteni, így aztán nem volt különösebb ellenvetésem a javaslat ellen. A kezdeti „kozmas” időszak ezzel együtt annyira nem tetszett, ám idővel megkedveltem az osztálytársakat, közben mind inkább megszerettem a fa illatát, az azzal való foglalkozást, magát az asztalosságot, s már az sem zavart, hogy az oktatók – édesapám ismertsége és a rá való hivatkozások miatt – talán az átlagosnál többet vártak tőlem. Mindenesetre a középiskolában nagyon jó alapokat szereztem

ahhoz, hogy a családukra jellemző művészi irányultság és precizitás révén a kezemben rejlő adottságot sikerüljön szakmailag egy magasabb szintre fejleszteni. Így lett Bánáti Márton egy – szavai szerint – rettenetesen kegyetlen és nehéz szakma művelője. – Nagyon sokat kell dolgozni és küzdeni azért, ha sikeres akarsz lenni, főként vállalkozóként – teszi hozzá. – A sikerélmények viszont nagyon lassan jönnek, így aztán nem kis kitarításra volt szükségem ahhoz, hogy a megkezdett úton végigmenjek. De általában ezt teszem. Erre a kitarításra egyszer különösen szükségem volt, mivel az életem volt a tét.

Még középiskolásként sziklamászás közben ért életveszélyes baleset. Mindent elmond a sérülés súlyosságáról, hogy gyakorlatilag újra kellett járni tanulnom, s hogy a rehabilitáció egy éven át tartott. A Fiumei úton lévő Országos Baleseti és Sürgősségi Intézetben Szita János sebésznek örökre hálás leszek azért, hogy „összerakott”, Pauló Tamás tanáromnak pedig, hogy a nyári szünet ideje alatt felkészített az ötödéves pótvizsgára, így a technikusi képesítést neki köszönhetem. Tamást azóta a barátomnak is mondhatom...

Ő segített az álláskeresésben is. Miután egyik tanítványa jelezte, hogy az őt is foglalkoztató asztalosműhelyben fiatal munkaerőt keresnek, Márton jelentkezett. Alkalmazták is, ám fél év alatt ráébredt, hogy az alkalmazotti státus nem az ő világa. – Elfogadtam ugyan a követelményeket, meg is feleltem azoknak, ám éreztem, hogy mindent máshogyan akarok megvalósítani, amit nem tettek lehetővé, így nem tudtam kibonta-

kozni. Eldöntöttem, hogy saját útra lépek. Ám mielőtt folytatnám, még egy mondatban visszautalnék első munkahelyemre. Merthogy az itt volt, ebben a műhelyben – mutat körbe mosolyogva. Pár év múlva cégtulajdonosként tértem vissza. Közben azért történt egy és más. Kertes házuk garázsában alakított ki asztalosműhelyt, ahová a súlyos

balesete miatt járó biztosítási összegből gyalugépet vásárolt, amit mind a mai napig őriz. – Büszke voltam arra, hogy a pénzt hasznos dologra költöttem. Eleinte a családtagoknak, rokonoknak dolgoztam, majd szájról szájra terjedt a jó hírem. Bátorítottak azok a visszajelzések, melyek szerint tehetséges vagyok, s hogy ügyesen és megbízhatóan dolgozom. Soha nem költöttem hirdetésekre, reklámként a munkáim szolgáltak.

Visszatérése a csillebérci asztalosműhelybe másfél évtizede történt, ahol az első néhány évben még bérelt gépeken dolgozott, később azokat megvásárolta, miközben – elsődlegesen a kéziszerszámokra vonatkozóan – folyamatosan fejlesztett. Nagyobb lélegzetű előrelépés az eszközállományt tekintve akkor történt, mikor függőleges lap-
szabásgépet vásárolt. – Sajnos, ebben az évtizedben évről évre csak a vállalkozás életben tartása lehet a fő cél. Nem akarom túlpanaszkodni a dolgot, de a talpon maradásunk elsősorban annak köszönhető, hogy kis cég maradtunk, viszonylag kis költséggel. Rajtam

kívül most is csak egy munkatárs dolgozik a vállalkozásban. Nyaranta egykori középiskolámból két-két tanulót mindig igyekszem foglalkoztatni. A magam módján ezzel is próbálok enyhíteni a szakemberhiányon. Manapság ugyanis egyre kevesebben vállalják, hogy nap mint nap 10–12 órát álljanak a gyalugép mellett, meg aztán a precizitás sem mondható korunk jellemzőjének. A fizikai munkával mondjuk nekem sosem volt problémám, arról nem is beszélve, hogy kifejezetten szeretem az álomba merítő kellemes fáradságot, amely a jól végzett munka öröme mellett szép „napzártát” jelent. Ráadásul, ezt a szakmát tanultam meg, nem értek máshoz, de nem is mernék másba kezdeni. Hiába szembe-sülök állandóan azzal, hogy az asztaloság luxus szakma, amire az emberek nem nagyon áldoznak, hiszen előbb költenek tízmilliós autóra vagy milliós nyaralásra, mint igényes bútorra – a faipar területén próbálok a jövőben is még jobban érvényesülni.

Bár a hallottak alapján nincs ok virágos jókedvre, Bánáti Márton számára az orgona jelentheti a jövőt, annak piaca a remények szerint „virágzás” előtt áll. – Fabók Balázs restaurátor barátom révén ismerkedtem meg Gesztési-Tóth László orgonaművésszel, akinek köszönhetően egyedi elektromos orgonákat készíthetek. A számítógép-vezérléssel ellátott hangszerek egy német szoftvernek köszönhetően a világ híres orgonáinak hangzásvilágát képesek megszólaltatni. Hobbizeneszek és orgonaművészek otthoni gyakorlására kifejezetten alkalmas a hangszer, amely nagyobb méretű szoba ékessége is lehet. Öt év alatt tíz orgonát készítettem, ami nem misztikum, kis túlzással csak egy szépen megalkotott szekrénytest. Egy ilyen hangszer szakmailag azért jelent komoly kihívást, mert nagyfokú precizitást igényel, hiszen itt tizedmillimétereken is sok

múlhat. A kivitelezés színvonala miatt bátran kijelenthetem, hogy az orgonakészítés az asztalosszakma csúcsát jelenti. Szerencsére,

külföldi megrendelésekre is esély mutatkozik...

Ha az álmok valóra válnak, s folyamatosan érkeznek az orgona-megrendelések, a szakmai háttér adott az igények teljesítéséhez. – Mondjuk egy számítógéppel vezérelt felsőmaró jól jönne, de szerénytelenség nélkül kijelenthetem: húsz év alatt eljutottam arra a szintre, hogy egy ilyen berendezés benne van a kezemben. ■